

РЕШЕНИЕ

Олы Шурнэк авылы

КАРАР

№ 67

«30» сентябрь 2022 ел

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы федераль законнар, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге Советы Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге Уставы нигезендә

КАРАР ИТТЕ:

1. Керемнәрне расларга:

- 1.1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә;
  - 1.2. төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге;
  - 1.3. төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнең тәп курсәткечләре һәм аның максатчан курсәткечләре, муниципаль контроль өчен индикатив курсәткечләр.
2. Әлеге карап рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
  3. Әлеге каарарның үтәлешен контрольдә тотам.

Рәисе

Н.И. Мельников

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы
Олы Шурнэк авыл жирлеге Советы
31.09.2022 ел, № 67 каары белән расланган

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге нигезләмә Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне оештыру һәм тормышка ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль контроль).

1.2. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре нигезендә Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлегенең 2013 елның 17 августындагы 85 номерлы каары белән расланган мәҗбүри таләпләрне үтәү (алга таба – контрольгә алына торган затлар) муниципаль контроль предметы булып тора. – Күрсәтелә торган хезмәтләр һәм социаль, инженер һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан файдалануны тәэмин итүгә карата таләпләр, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге чикләрендә территорияне төзекләндерүне оештыру,

контроль чаралар нәтижәләре буенча кагыйдәләре нигезендә кабул ителә торган каарларның үтәлеше.

Муниципаль контроль предметина кагыйдәләр белән билгеләнгән мәҗбүри таләпләр керми, алар гамәлдәге законнар нигезендә дәүләт контроленең (кузәтчелегенең), муниципаль контрольнең башка төрләренә керә.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба-контроль объекты):
Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясен төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итүче затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмавы), алар кысаларында мәҗбүри таләпләр, шул исәптән эшчәнлек алыш баручы контрольлек итүче затларга карата куелган таләпләр үтәлергә тиеш;

контрольдә тотылучы затларның эшчәнлеге нәтижәләре, шул исәптән мәҗбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәтләр;

биналар, биналар, корылмалар, территорияләр, шул исәптән жир участоклары, контрольлек итүче затлар булган һәм (яки) файдаланучы һәм төзекләндерү өлкәсендә мәҗбүри таләпләргә ия булган башка объектлар.

1.4. Контроль объектларны исәпкә алу төзү аша башкарыла:
тикшерү чараларының бердәм реестры;
судка кадәр шикаять бирү системасы (дәүләт мәгълүмат системасы субсистемалары);
башка дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системалары ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән.

Контроль орган " Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында «2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә (алга таба – 248-ФЗ номерлы Федераль закон) мәгълүмат системасын кулланып тикшерү объектларын исәпкә ала.

1.5. Муниципаль контроль Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнәк авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – контроль органы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрольне турыдан – туры гамәлгә ашыру Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнәк авыл жирлеге Башкарма комитетының муниципаль контроль бүлегенә (алга таба-муниципаль контроль бүлеге) йөкләнә.

1.6. Муниципаль контроль органы исеменнән түбәндәге вазыйфаи затлар башкарырга хокуклы:

- 1) контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) ;
- 2) вазыйфаи йөкләмәләренә әлеге Нигезләмә, вазыйфаи регламент яки вазыйфаи инструкция нигезендә муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәрү (алга таба – инспектор) керә.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле контроль органының вазыйфаи затлары исемлеге әлеге Нигезләмәгә 1 нче күшымта белән билгеләнгән.

Контроль органының вазыйфаи затлары, вәкаләтле затлар контроль чараны үткәрү турында Карап кабул итүгә контроль органы житәкчесе, житәкчесе урынбасары (алга таба – контроль органының вәкаләтле вазыйфаи затлары) керә.

1.7. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары.

1.7.1. Инспектор бурычлы:

- 1) контрольдә тотыла торган затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен Россия Федерациясе законнарын үтәргә;
- 2) Россия Федерациясе законнары нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулысынча гамәлгә ашырырга;
- 3) контроль чаралар үткәрергә һәм законлы рәвештә һәм аларның билгеләнүе нигезендә бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарған вакытта һәм контроль чараларның бердәм реестрында тиешле мәгълүмат булганда гына, контроль чараларның тиешле реестрында үткәрергә, ә контрольлек итүче затлар белән хезмәттәшлек иткән очракта мондый чаралар үткәрергә һәм хезмәт таныклыгын, федераль законнарда каралган башка документларны күрсәткәндә генә мондый гамәлләр башкарырга;
- 4) контроль чаралар үткәргәндә гыйбадәт қылуларга, башка дини йолаларга карата хөрмәт итмәү, аларны үткәрүгә комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләмәләрен бозмаска;
- 5) контрольдә тотыла торган затларның, аларның вәкилләренең булуына комачауламаска, ә тикшерелә торган затларның, аларның вәкилләренең ризалыгы белән, Россия Федерациясе Президенты каршында эшкуарларның хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил яисә аның иҗтимагый вәкилләренең, Татарстан

- Республикасында эшқуарларның хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең (контроль органнарынң контролълек итүче затлар белән хезмәттәшлеге таләп ителми торган контроль чаралардан тыш) һәм федераль законда каралган очракларда булуына (контрольлек итү чараларыннан тыш) № 248-ФЗ һәм әлеге Нигезләмәнең 3.4 бүлекчәсе, консультация бирүне гамәлгә ашырырга;
- 6) контроль чараларны үткәргендә катнашуучы контролълек итүче затларга, аларның вәкилләренә муниципаль контроль предметына караган мәгълүмат һәм документларны, шул исәптән контроль чараны уздыруны прокуратура органнары тарафыннан килемештерү турында белешмәләрне бирергә, әгәр мондый килемешү 248-ФЗ номерлы Федераль законда каралса;
  - 7) контроль затларны, аларның вәкилләрен контролълек чараларының нәтижәләре белән таныштыру;
  - 8) контролълек итүче затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм тикшерү чарасы предметына караган мәгълүматлар һәм (яки) документлар белән таныштыру;
  - 9) ачыкланган бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгендә, күрсәтелгән авырлык чараларының, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциаль куркынычларының туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контролъләрдә тотылучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен нигезсез чикләүгә, аларның мөлкәтенә хокуксыз зыян китерүгә юл куймаска;
  - 10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять биргәндә үз гамәлләренен нигезле булуын расларга;
  - 11) контроль чаралар үткәрү һәм контроль гамәлләр кылуның Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларын үтәргә;
  - 12) Россия Федерациясе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документларны һәм башка белешмәләрне контролъда тотучы затлардан таләп итмәскә.
- 1.7.2. Инспектор үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткәрелә торган контроль гамәлләр күләмендә тикшерү чарасын үткәргендә хокуклы:
- 1) хезмәт таныклыгын күрсәту буенча тоткарлыксыз һәм контроль чараны үткәрү турында тикшерү органы каарында билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнар белән башкасы каралмаган очракта, житештерү объектларына керергә (каарга);
  - 2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яисә закон белән саклана торган бүтән серне үз эченә алган документлар белән танышшу.

2. Зыян куркынычы категорияләре (зыян)

- 2.1. Муниципаль контроль профилактик чараларны һәм контроль чараларны сайлап алуны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган йөкләмәләрнең күләмен), интенсивлыгын һәм нәтижәләрен билгели торган зыян китерү куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен кулланыла торган белешмәләрне мониторинглау (жыю, эшкәрту, анализлау һәм исәпкә алу) үткәрелә.

2.2. Рисклар белән идарә итү максатларында муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда китерелгән зыян (зыян) (зыян) түбәндәге риск категорияләренең берсенә кертелергә мөмкин:

зур куркыныч;
уртча куркыныч;
уртча куркыныч;
түбән куркыныч.

2.3. Гамәлгә ашырыла торган муниципаль контроль кысаларында риск категорияләренә кертелгән контроль объектының критерийлары агымдагы нигезләмәгә 2 нче күшүмтә белән билгеләнде.

2.4. Контроль объектны риск категорияләренең берсенә керту аның характеристикалары белән иртәгәге риск критерийлары белән туры килү нигезләрен тикшерү органы тарафыннан башкарыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу яки параметрлы контроль объектыннан тайпылу куркынычы күрсәтмәле яисә үзеннән-үзе мәжбүри таләпләр булып саналмаган, ләкин риск дәрәҗәсе югары булган мондый бозуларның һәм зыян китерү куркынычының булуын күрсәтә (сакланган законлы кыйммәтләргә зыян.

2.5. Муниципаль контроль кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы күрсәткечләре исемлеге Совет карары белән раслана.

2.6. Контроль объект билгеле бер риск категориясенә кермәгән очракта, ул түбән риск категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль орган контроль объектның рискның башка категориядәге риск критерийларына туры килүе яки риск критерийларының үзгәреүе турында мәгълүмат кабул ителгәннән соң биш эш көне эчендә контроль объект.

3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чаралар төрләре

Муниципаль контрольне тормышка ашырганда контроль орган профилактик чараларның түбәндәге төрләрен үткәрә:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) игътибарны игълан итү;
- 4) консультация;
- 5) профилактик визит.

3.1. Мәгълүмат бирү контролируемых һәм башка кызыксынган затлар мәсьәләләре буенча мәжбүри таләпләрне үтәү

3.1.1. Контрольлек органы Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Яковлево авыл жирлегенең рәсми сайтында «Интернет» шәһәр Алабуга.рф мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче һәм башка кызыксынган затларга, массакүләм мәгълүмат чараларында, дәүләт мәгълүмат системаларында

(алар булганда) контрольдә тотыла торған затларның шәхси кабинетлары аша һәм түбәндәге белешмәләрнең башка төрләрендә мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирүне гамәлгә ашыра:

- 1) гамәлгә ашыруны җайга сала торған норматив хокукий актлар текстлары муниципаль контроль;
- 2) Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны җайга сала торған норматив хокукий актларга көртегендән үзгәрешләр турында, аларның үз көченә керү вакыты һәм тәртибе турында белешмәләр;
- 3) структур берәмлекләрне құрсәтеп норматив хокукий актлар исемлеге мәжбүри таләпләрне үз эченә алған әлеге актлар, аларның үтәлешен бәяләү контроль предметы булып тора, шулай ук мәжбүри таләпләрне бозганды кулланыла торған жаваплылық өзаралары турында мәгълүмат гамәлдәге редакциядәге текстлар белән мәгълүмат;
- 4) расланган тикшеру таблицалары, аларны үз-үзләрен тикшеру өчен кулланырга рөхсәт итүче форматта;
- 5) мәжбүри таләпләрне үтәү өчен кулланмалар;
- 6) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге, контроль объектларын риск категориясенә көртү тәртибе;
- 7) риск категориясен құрсәтеп, контроль өзараларның еллық планын формалаштыру қысаларында исәпкә алына торған контроль объектлар исемлеге;
- 8) зыян китерү куркынычларын профилактикалау программасы һәм контроль орган тарафыннан планлы тикшеру өзараларын үткәрү планы (мондый өзаралар үткәргендә);
- 9) контрольлек итүче кешедән контроль орган сорый ала торған мәгълүматларның тулы исемлеге;
- 10) мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча консультацияләр алу ысуулары турында белешмәләр;
- 11) контрольлек итүче затларның намуслылығын стимуллаштыру өзараларын куллану турында белешмәләр;
- 12) тикшеру органы өзараларына, аның вазифаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр шикаять бирү тәртибе турында белешмәләр;
- 13) тикшеру органының хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтиҗәләрен үз эченә алған докладлар;
- 14) муниципаль контроль турында докладлар;
- 15) үз-үзене тикшерү ысуулары һәм процедурасы турында мәгълүмат (булган очракта), шул исәптән үз-үзене тикшерү уздыру һәм мәжбүри таләпләрне үтәү декларациясен өзөрләү буенча Методик тәкъдимнәр, һәм контрольлек итүче затлар тарафыннан тапшырылган мәжбүри таләпләрне үтәү декларацияләре турында мәгълүмат;
- 16) Россия Федерациясе норматив хокукий актларында, Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукий актларында, муниципаль хокукий актларда һәм (яисә) зыян китерү куркынычларын профилактикалау программаларында каралган башка белешмәләр.

3.1.2. Контроль органы құрсәтелгән белешмәләрне актуаль хәлдә тотарга тиеш.

3.2. Куллану практикасын гому миләштерү

3.2.1. Хокук куллану практикасын гому миләштерү контроль орган тарафынан елга 1 тапкыр үткәрелә һәм түбәндәге мәсьәләләрне хәл итүгә юнәлдерелгән:

- 1) контроль орган һәм аның вазыйфаи затлары тарафынан мәжбүри таләпләрне, муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнарын куллануга бертөрле якын килүләрне тәэмин итү;
- 2) күрсәтелгән бозуларның барлыкка килүенә ярдәм итүче мәжбүри таләпләрне, сәбәпләрне, факторларны һәм шартларны типик бозуларны ачыклау;
- 3) закон белән сакланган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү очракларын анализлау, зыян китерү (зыян)чыганакларын һәм куркыныч факторларын ачыклау;
- 4) мәжбүри таләпләрне актуальләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү;
- 5) дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнарына үзгәрешләр керту турында тәкъдимнәр әзерләү.

3.2.2. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Яковлево авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның хокук куллану практикасын гому миләштерү үткәрелгән тикшерү чаралары һәм аларның нәтиҗәләре турында белешмәләр жыю һәм анализлау ярдәмендә контроль орган тарафынан гамәлгә ашырыла.

3.2.3. Хокук куллану практикасын гому миләштерү нәтиҗәләре буенча, тикшерү органы хокук куллану практикасын гому миләштерү нәтиҗәләрен үз эченә алган доклад әзерли.

3.2.4. Хокук куллану практикасы турындагы Доклад контроль органы житәкчесе боерыгы белән раслана һәм Алабуга муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә, хисаптан соң килүче елның 1 марта иннан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.3. Хокук бозуга юл куймау турында кисәтү мәжбүри таләпләр

3.3.1. Контроль орган контрольлек итүче затка әзерләнә торган мәжбүри таләпләрне бозулар яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булганда һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре булмаганды һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу турында закон тарафынан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе яки саклана торган затларга зыян китерү куркынычы тудыруы турында расланган белешмәләр булмаганды мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүнә (алга таба – кисәтүнә) игълан итә һәм мәжбүри таләпләрне үтәү буенча чаралар күрергә тәкъдим итә.

3.3.2. Кисәтү Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (кузәтчелек) органы тарафынан кулланыла торган документларның типик формалары турында» 31.03.2021 ел, № 151 боерыгы белән расланган форма буенча рәсмиләштерелә.

3.3.3. Саклык алганнын соң ун эш көне эчендә контроль органга саклыкка каршы килергә хокуклы.

3.3.4. Каршы килү булырга тиеш:

- 1) каршылык жибәрелә торган контроль органның исеме;

- 2) юридик затның исеме, индивидуаль эшкуар яки гражданның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңғысы – булган очракта), шулай ук контакт телефоны номеры (номерлары), электрон почта адресы (булган очракта) һәм почта адресы, алар буенча контрольгә алынучы затка жавап жибәрелергә тиеш;
- 3) Саклық датасы һәм номеры;
- 4) дәлилләр, алар нигезендә контролируемое зат, игълан ителгән Упкыны нигезендә түгел;
- 5) контроль зат тарафыннан Саклық алу датасы;
- 6) шәхси имза һәм Дата.
- 7) салым түләүченең идентификацион номеры - юридик зат, индивидуаль эшкуар;
- 8) паспорт яки шәхесне раслаучы башка документтың сериясе һәм номеры, яшәү урыны адресы (гражданнар өчен).

3.3.5. Контроль органга каршы килүләр контрольлек итүче зат тарафыннан кәгазь рәвешендә почта аша йә гади электрон имза белән яки көчәйтелгән электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә, контроль органның 248-ФЗ номерлы Федераль законы белән билгеләнгән очракларда, кисәтүдә күрсәтелгән электрон почта адресына яисә саклыкта күрсәтелгән башка ысууллар белән жибәрелә.

3.3.6. Кирәк булган очракта, үз дәлилләрен раслаганды, контроль зат каршы килүгә тиешле документларны яисә аларның расланган күчермәләрен беркетә.

3.3.6. Контроль орган аны алғаннан соң унбиш эш көне эчендә саклыкка карата каршылыкны карый.

3.3.7. Каршы карау нәтижәләре буенча контроль орган түбәндәге каарларның берсен кабул итә:

- 1) саклыкны бетерү формасында каршы килүне канәгатьләндерә;
- 2) баш тарту сәбәбен күрсәтеп каршы килүне канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.3.8. Контроль орган контрольгә алынган кешегә каршы карау нәтижәләре турында хәбәр итүгә каршы карау көненнән биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

3.3.9. Шул ук нигезләр буенча кабат каршы юнәлеш рөхсәт ителми.

3.3.10. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында игълан ителгән кисәтүләрне исәпкә ала һәм башка профилактик чараплар һәм контроль чараплар үткәрү өчен тиешле мәгълүматларны куллана.

3.4. Консультация

3.4.1. Контрольдә тотыла торган затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча башкарыла:

- 1) контроль чараларны үткәрү тәртибе;
- 2) тикшерү чараларын уздыру вакытлылыгы;
- 3) тикшерү чаралары йомгаклары буенча каарлар кабул итү тәртибе;
- 4) контроль органы каарларына шикаять бирү тәртибе.

3.4.2. Инспекторлар контрольдә тотыла торган затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирәләр:

- 1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итүдә яки профилактик чара уздыру барышында, контроль чарада;

2) контролълек итүче затларның һәм аларның вәкилләренең контролълек органының вәкаләтле вазыйфаи заты имзалаган бертиплы мөрәжәгатьләре буенча (10нан артык бертиплы мөрәжәгать) язма аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.4.3. Индивидуаль консультация һәр мөрәжәгать итүчене шәхси кабул итүдә инспекторлар тарафыннан 10 минуттан артып китә алмый.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.4.4. Контроль орган контролълек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә язма телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирми.

3.4.5. Консультация язма түбәндәгे очракларда контроль органның вазыйфаи заты тарафыннан башкарыла:

- а) контроль зат тарафыннан консультация сораулары буенча язма жавап бирү турында язма сорау бирелде;
- б) консультация вакытында бирелгән сорауларга жавап бирү мөмкин түгел;
- в) куелган сорауларга жавап өстәмә мәгълүмат соратуны таләп итә.

3.4.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданнарының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маенданы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән срокларда язма жавап бирү турындагы запрос жибәрергә хокуклы.

3.4.7. Тикшерү органы үткәрелгән консультацияләрне исәпкә ала

3.5. Профилактик визит

3.5.1. Профилактик визитны инспектор контролъдә тотучы затның эшчәнлеген башкару урыны буенча яисә видео-конференц-элемтә куллану юлы белән профилактик әңгәмә рәвешендә уздыра.

Профилактик визит барышында контролъдә тотылучы зат үз эшчәнлегенә яисә аңа караган контроль объектларына карата куела торган мәжбүри таләпләр, аларның риск критерийләрен түры килүе, риск категориясен киметүнең тәкъдим ителә торган ысууллары турында хәбәр итә, шулай ук

контроль чараларның төрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында
контроль объектына карата, аларны рискның тиешле категориясенә кертүдән чыгып.

3.5.2. Профилактик визит уздырганда куелган булса,

контроль объектларның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) яки шундый зыян китерү (зыян) китерү куркынычы китерү сәбәпле, контроль органның вазифаи заты профилактик визит турында хисап формасында контроль чаралар үткәрү турында Карап кабул итү өчен бу турыда контроль органы житәкчесенә кичекмәстән мәгълүмат жибәрә.

3.5.3. Мәжбүри профилактик визит контролъдә тотылучы затларга карата үткәрелә төзекләндерү өлкәсендәге законнарның мәжбүри таләпләрен үтәп, мондый эшчәнлек башланганнан соң бер ел эчендә.

Контроль затка мәжбүри профилактик визит үткәрү турында контроль органга аны үткәрү көненә қадәр биш эш көненнән дә соңга калмычча хәбәр ителә.

3.5.4. Мәжбүри профилактик визитны үткәрү турында хәбәр язма рәвештә яки электрон документ рәвешендә төzelә һәм түбәндәгә мәгълүматларны үз эченә ала:

- 1) хәбәрнамә төзү датасы, вакыты һәм урыны;

- 2) контроль органның исеме;
- 3) контроль йөзнең тулы исеме;
- 4) вәкаләтле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда);
- 5) профилактик визитның датасы, вакыты һәм урыны;
- 6) вәкаләтле вазыйфаи зат имzasы.

3.5.5. Мәжбүри профилактик визит үткәрү түрүнде белдерү контроль зат адресына язма рәвештә яки электрон документ рәвешендә жибәрелә.

Контрольлек итүче зат, мәжбүри профилактик визитны уздырудан баш тартырга хокуклы, бу хакта мәжбүри профилактик визитны үткәрү түрүнде мәжбүри профилактик эш көненнән алыш өч эш көненнән дә соңға калмыйча хәбәр жибәргән тикшеру органына хәбәр иткән.

Мәжбүри профилактик визитны үткәрү вакыты контроль орган тарафыннан мөстәкүйль билгеләнә һәм бер эш көненнән артмаска тиеш.

3.5.6. Профилактик визит йомгаклары буенча инспектор профилактик визит үткәрү түрүнде акт төзи, аның формасы контроль органы тарафыннан раслана.

3.5.7. Тикшеру органы үткәрелгән профилактик визитларны исәпкә ала.

4. Контроль чаралар қысаларында үткәрелә торган муниципаль контроль

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы һәм планнан тыш тикшеру чараларын үткәрүне оештыру аша башкарыла:

инспекция визиты, рейд тикшерү, документар тикшерү – құчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән хезмәттәшлек иткәндә;

мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, құчмә тикшерү – контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез, шулай ук профилактик чаралар үткәрү қысаларында.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнеш булып тора:

инспектор белән идарә итүче зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры үзара бәйләнеш) ;

Документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә тотыла торган затның эшчәнлеген тормышка ашыру үрүнинде булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында булу очракларыннан тыш).

4.1.3. Контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнештә башкарыла торган контроль чаралар контроль органы тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә:

1) контрольлек органында закон тарафыннан саклана торган қыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) яки зыян китерү куркынычы түрүнде белешмәләр булу яисә контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен яки мондый параметрлардан объектның тайпилышын ачыклау;

2) контроль чаралар үткәрү планына кертелгән тикшерү чараларын уздыру сроклары житу;

3) конкрет контрольлек итүче затларга карата тикшерү чаралары үткөрү турында Россия Федерациясе Президентының йөклөмәссе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен йөклөмәссе;

4) прокуратура органнарына кергөн материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренен үтәлешенә күзәтчелек итү қысаларында контроль чара үткөрү турында прокурор таләбе;

Контроль чаралар инспекторлар контрольлек органының вәкаләтле вазыйфаи затлары йөклөмәләре нигезендә, контроль органының эш планнарындагы йөклөмәләрне кертеп, шул исәптән 248-ФЗ номерлы Федеरаль законда билгеләнгән очракларда да үткәрелә.

4.1.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольлек итүче затлар белән хезмәттәшлектән тыш, инспектор һәм контроль чарага жәлеп ителгән затлар тарафыннан түбәндәге Контроль гамәлләрне башкару юлы белән үткәрелә:

тикшерү;

сораштыру;

язма аңлатмалар алу;

документларны таләп итү;

экспертиза.

4.1.5. Контроль зат белән үзара бәйләнешне, шулай ук документар тикшерүне күздә тотучы тикшерү чарасын үткөрү өчен контроль органының вәкаләтле заты кул күйган карапы кабул ителә, анда 248-ФЗ номерлы Федеरаль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүгә карата, күчмә тикшерүгә карата

Нигезләмәнең әлеге пунктының беренче абзацында каралган әлеге тикшерү чарасын үткөрү турында Карап кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар тикшерү органы карапында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда контроль органы экспертиларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чараларны үткәрүгә жәлеп ителә торган экспертилар реестрына кертелгән экспертиларны, эксперт оешмаларын контролль чараларына жәлеп итә.

4.1.7. Контроль зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы тикшерү чарасын үткәргәннән соң, инспектор Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 31.03.2021 ел, № 151 боерыгы белән расланган форма буенча тикшерү чарасын (алга таба – акт) төзи

"Контроль (кузәтчелек) органы кулланган документларның типик формалары турында".

Мондый чараны үткөрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нинди мәжбүри таләпнең бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозу очраклары бетерелгән очракта, контроль зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы тикшерү чарасы тәмамланганчы, актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлиле булган документлар, башка материаллар

актка күшyла.

Тикшерү чараларын үткәргендә тутырылган тикшерү таблицалары актка тартылырга тиеш.

4.1.9. Актны рэсмиләштерү Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны уздыру төгәлләнгән көнне тикшерү чарасы урыны буенча башкарыла.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, Хезмәт, башка серне тәшкىл иткән мәгълүматны үз эченә алган контроль чараның нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рэсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль чара актында күрсәтелгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә аларга шикаять бирергә хокуклы.

4.2. Планлы тикшерү чаралары

4.2.1. Планлы тикшерү чаралары контроль органы төзегән һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле чираттагы календарь елына планлы тикшерү чараларын үткәрү планы нигезендә үткәрелә.

4.2.2. Рискның аерым категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын уздыруның төрләре, вакыт аралыгы зыян китерү (зыян китерү) куркынычларына туры килә.

4.2.3. Контроль орган планлаштырылган контроль чараларын үтбәндәге төрләрен үткәрә ала:

инспекция визиты;

рейд тикшерүе;

документар тикшерү;

кучмә тикшерү.

Риск категориясенә кергән объектларга карата инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү һәм кучмә тикшерү үткәрелә.

Урта риск категориясенә кергән объектларга карата инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү һәм кучмә тикшерү үткәрелә.

Уртача риск категориясенә кергән объектларга карата инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү һәм кучмә тикшерү үткәрелә.

4.2.4. Зур риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын уздыру вакыты-3 елга бер тапкыр.

Урта һәм уртача риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын уздыру вакыты-4 елга бер тапкыр.

Түбән риск категориясенә кертелгән контроль объектка карата планлы тикшерү чаралары үткәрелми.

4.3. Планнан тыш контроль чаралары

4.3.1. Планнан тыш контроль чаралары документар һәм кучмә тикшерүләр, инспекция визиты, рейд тикшерүе, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, кучмә тикшерү рәвешендә үткәрелә.

4.3.2. Планнан тыш тикшеру чарасын үткәрү турында карап мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.3.3. Планнан тыш контроль чаралары, планнан тыш контроль чаралардан тыш, әлеге Нигезләмәнен 4.1.3 пунктындагы 1, 3, 4 пунктчаларында каралган нигезләмәләр буенча үткәрелә.

4.3.4. Планнан тыш тикшеру чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелсә, әлеге чара шундый килештерүдән соң үткәрелә.

4.4. Документар тикшерү

4.4.1. Документар тикшерү контрольлек органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган һәм аның предметы булып контрольлек итүче затларның оештыру-хокукий формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлардагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген башкарганда кулланыла торган һәм контроль органының мәжбүри таләпләрен һәм карапларын үтәүгә бәйле документлар тора торган контроль чара тора.

4.4.2. Контроль орган карамагындагы документлардагы мәгълүматларның дөреслеге нигезле шикләр уята яки бу мәгълүматлар контрольлек итүче затның мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирмәсә, контроль органы контрольлек итүче зат адресына документларны тикшерү барышында карау өчен кирәkle бүтән документларны тапшыру таләбен жибәрә.

Әлеге таләпне алғаннан соң ун эш көне эчендә контрольлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органына жибәрергә тиеш.

4.4.3. Документар тикшерүне үткәрү срокы ун эш көненнән артып китә алмый. Күрсәтелгән срокка мизгелдән башлап кертелми:

1) контроль орган контрольлек итүче затка документлар тикшерү барышында карау өчен кирәkle документларны таләпләр буенча күрсәтелгән документларны тикшерү органына тапшыру вакытына кадәр тапшырырга таләпләр жибәрергә;

2) контроль затка контроль органы мәгълүматы жибәрелгәннән бирле чор: контрольлек итүче зат тапшырган документларда хаталарны һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

тапшырылган документлардагы белешмәләрнең, контроль органында булган документлардагы һәм (яисә) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган белешмәләрнең туры кilmәве турында һәм күрсәтелгән аçлатмаларны тикшерү органына тапшырганчы кирәkle аçлатмаларны язма формада тапшыру таләпләре турында.

4.4.4. Документар тикшерү барышында башкарыла торган контроль гамәлләр исемлеге:

1) документларны таләп итү;

2) язма аçлатмалар алу;

3) экспертиза.

4.4.5. Тикшерү чарасын үткәрү барышында инспектор контрольлек итүче затка контроль затның мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчермәләренен, шул исәптән фотога төшерү, аудио һәм видеоязма материалларын, мәгълүмат базаларын,

мәгълүмат банкларын, шулай ук мәгълүмат банкларын үтәүчеләрне бәяләүне үткәру өчен кирәkle hәм (яки) әһәмияткә ия булган таләпләрне тапшырырга (жибәрергә) хокуклы.

Документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән контрольлек итүче зат таләп буенча таләптә күрсәтелгән срокта сорала торган документларны контроль органга яисә тиз арада үтенеч белән язма рәвештә жибәрә, инспекторга, сәбәпләрен hәм срокын күрсәтеп, документларны тиешле срокта тапшыра алмавы турында хәбәр итә, бу вакыт эчендә контрольдә тотыла торган зат таләп ителә торган документларны тапшыра ала.

Фотография, аудио hәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат чараларына, документтар тикшерүне үткәру вакытына тикшерү чараларын үткәру өчен кирәkle мәгълүматны карау hәм эзләү хокуклары булган логин hәм пароль рәвешендә бирелә.

4.4.6. Инспектор тарафыннан контроль заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан язма аңлатмалар соралырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга, тикшерү тәмамланганчы, ике эш көненнән дә соңга калмыйча, ирекле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма Аңлатмалар Язма документны ирекле формада төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор оешманың вазифаи затлары яки хезмәткәрләре, контрольлек итүче затлар, аларның вәкилләре, шаһитлары сүзләреннән үз кулы белән язма аңлатмалар төзергә хокуклы. Бу очракта курсәтелгән затлар аңлатмалар белән таныша, кирәk булганда текстны тулыландыра, инспекторның үз сүзләреннән дөрес язылганын билгели hәм документка имза сала, аны төзү датасын hәм урынын күрсәтә.

4.4.7. Экспертиза контроль органы кушуы буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан башкарыла.

Экспертиза контроль чараны уздыру барышында контрольлек итүче затның (аның филиаллары, аерым структур бүлекчәләр Вәкиллекләренең) булу (эшчәнлек башкару) урыны буенча, шулай ук эксперт яисә эксперт оешмасы эшчәнлеген башкару урыны буенча башкарылырга мөмкин.

Экспертизы гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйле hәм hәр конкрет очракта контроль органы hәм эксперт яки эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча индивидуаль билгеләнә.

Экспертиза нәтиҗәләре контроль органы раслаган форма буенча эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

4.4.8. Актны документтар тикшерү үткәрелеп беткән көнне тикшерү органы урнашкан урын буенча рәсмиләштерелә.

4.4.9. Акт контроль орган контрольлек итүче затка документтар тикшерү тәмамланғаннан соң биш5 эш көненнән дә соңга калмыйча, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә жибәрелә.

4.4.10. Планнан тыш документтар тикшерү прокуратура органнары белән килешүсез үткәрелә.

4.5. Күчмә тикшерү

4.5.1. Күчмә тикшерү контролълек итүче затның (аның филиалларының, аерым структур бүлекчөлөрнөң Вәкиллекләренең) булу (эшчәнлеген тормышка ашыру) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү дистанцион аралашу чарапарын кулланып, шул исәптән аудио яки видео элемтә аша үткәрелергә мөмкин.

4.5.2. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

- 1) контроль орган карамагындагы яки ул сораган документларда һәм контролъдә тотыла торган затның аңлатмаларында булган мәгълүматларның тулылығына һәм дөреслегенә ышанып тапшырырга;
- 2) контролъгә алына торган затның һәм (яисә) аңа караган һәм (яки) кулланыла торган контроль объектларының, әлеге Нигезләмәнең 4.5.1 пунктында күрсәтелгән мәжбүри таләпләргә чыгып, эшчәнлегенең, гамәлләренең (гамәл кылмавының) туры килүен һәм контроль чарапарның башка төре кысаларында каралган кирәклे контроль гамәлләр кылуын бәяләү.

4.5.3. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килешү буенча гына үткәрелә ала.

4.5.4. Контроль орган контролъгә күчмә тикшерү үткәрү турсында контролъгә алынган карапның күчермәсен егерме дүрт сәгатьтән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

4.5.5. Инспектор күчмә тикшерүне үткәргәндә контролълек итүче затка (аның вәкиленең) хезмәт таныклығы, күчмә тикшерү уздыру турсындағы карапның күчермәсен тәкъдим итә, шулай ук контроль чарапарның бердәм реестрында исәп номеры хәбәр итә.

4.5.6. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты ун эш көненнән дә артмый.

Кече эшмәкәрлекнөң бер субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара тәэсир итешүнең гомуми срокы кече предприятие өчен илле сәгатьтән, микро предприятие өчен унбиш сәгатьтән артмаска тиеш.

4.5.7. Жир күзәтчелеге бүлегенең дәүләт инспекторы тарафыннан Аксубай районы ЖЧЖ "Аксубай азық корпорациясе" эшчәнлегенә карата еллық план буенча күчмә тикшерү уздырды.:

- 1) тикшерү;
- 2) Сораштыру;
- 3) документларны таләп итү;
- 4) язма аңлатмалар алу;
- 5) экспертиза.

4.5.8. Тикшерү инспектор контролълек итүче зат һәм (яки) аның вәкиле катнашында видеоязманы мәжбүри куллану белән башкарыла.

Тикшерү нәтижәләре буенча тикшерү беркетмәсе төзелә.

4.5.9. Сораштыру инспектор тарафыннан мәжбүри таләпләрнөң үтәлүен бәяләүне уздыру өчен, тикшерелә торган заттан яки аның вәкиленнән һәм мондый мәгълүматка ия башка затлардан телдән мәгълүмат алудан гыйбарәт контроль гамәл анлашыла.

Сораштыру нәтижәләре сорашып белешүләрнөң дөреслеген раслаучы сораштырылучы зат тарафыннан имзаланган сораштыру беркетмәсендә, шулай ук тикшерү чарасы актында, алынган белешмәләр тикшерү чарасы өчен әһәмиятле булган очракта, теркәлә.

4.5.10. Тикшерүне, сораштыруны гамәлгә ашырганда мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта инспектор мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәү өчен фотография, аудио һәм видеоязмалардан, дәлилләрне теркәүнен башка ысулларыннан файдаланырга хокуклы.

Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен фотога төшерү ярдәмендә теркәү мәжбүри таләпләрне бозуның һәрберсенең ике снимкасы белән үткәрелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен фотосурәтләр һәм видеоязмалар куллану, дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алыш, гамәлгә ашырыла.

4.5.11. Контрольдә тотыла торган зат тарафыннан әлеге Нигезләмәнен 4.4.5, 4.4.6 һәм 4.4.7 пунктлары нигезендә экспертиза үткәрү гамәлгә ашырыла.

4.5.12. Күчмә тикшерү тәмамлангач, инспектор күчмә тикшерү актын тәшкил итә. Фотога төшерү, аудио һәм видеоязма үткәрү турындагы мәгълүмат тикшерү актында чагыла.

Актны дистанцион хезмәттәшлек чарапарын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлемтә аша күчмә тикшерү үткәрелгән очракта, Нигезләмәнен әлеге пунктының икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.5.13. Күчмә тикшерүне үткәрү, эшчәнлек алыш бару урыннан контрольгә алынучы зат булмау сәбәпле, яисә эшчәнлекнең чынбарлыкта үтәлмәвенә бәйле рәвештә, яисә күчмә тикшерүне үткәрү яки тәмамлау мөмкин булмауга китергән башка гамәлләр (гамәл кылмау) белән бәйле рәвештә мөмкин булмаган очракта, инспектор сәбәпләрне күрсәтеп, күчмә тикшерүне уздыруның мөмкин булмавы турында акт төзи һәм контрольдә тотыла торган затка хәбәр итә контроль чарапарны тәртиптә үткәрүнен мөмкин булмавы турында, 248-ФЗ номерлы Федеरаль закон белән 21 статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәрүнен күрсәтелгән чоры кысаларында күчмә тикшерүне күчмә тикшерү тәмамланганчы теләсә кайсы вакытта контроль гамәлләр кылышында хокуклы.

4.5.14. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, граждан контроль органына тикшерү чарапарын үткәргәндә булуы мөмкин булмау турында мәгълүматны тапшырырга хокуклы:

- 1) вакытлыча инвалидлык;
- 2) судлар, хокук саклау органнары, хәрби комиссариатлар чакыруы (хәбәрләр, повесткалар) буенча килү зарурилыгы;
- 3) Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә тикшерү чарапарын үткәргәндә булу мөмкинлеген булдырмый торган чик кую чарасын сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүматлар кергәндә контроль чарапар үткәрү контроль орган тарафыннан әлеге мәрәҗәгать итү өчен гражданың, гражданың хәлләрен бетерү өчен кирәклө срокка күчерелә.

4.6. Инспекция визиты, рейд тикшерүе

4.6.1. Инспекция визиты контролльек итүче затның (аның филиалларының, аерым

структур бүлекчәләрнең Вәкиллекләренең) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алыш бару) урыны буенча үткәрелә.

Инспекция визиты производство объектының контролльек итүче затына һәм милекчесенә алдан хәбәр итмичә үткәрелә.

Контрольдә тотыла торган затлар яки аларның вәкилләре инспекторның Биналарга, корылмаларга, биналарга каршылыксыз үтеп керүен тәэммин итәргә тиеш.

Инспекция визитын бер урында эшчәнлек башкару яисә бер житештерү объектында (территориядә) үткәрү вакыты бер эш көненнән артып китә алмый.

4.6.2. Инспекция визиты барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язма аңлатмалар алу;

г) мәжбүри таләпләр нигезендә контролльдә тотыла торган зат (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) яисә контроль объектының урнашкан (эшчәнлеген башкару) урында булырга тиеш булган документларны таләп итү.

Инспекция визитын аудио яки видеоэлемтә аша да дистанцион хезмәттәшлек чаралары ярдәмендә уздырырга рөхсәт ителә.

4.6.3. Планинан тыш инспекция визиты прокуратура органнары белән килештерү буенча гына уздырылырга мөмкин, моннан тыш, аны 57 статьяның 1 өлешендәге 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә уздыру очракларыннан тыш.

4.6.4. Рейдта житештерү объектына ия булу, файдалану яки идарә итүне гамәлгә ашыручы контроль затларның теләсә кайсы санына карата уздырыла.

Рейд тикшерүе үткәрү чорында бер контроль зат белән үзара бәйләнеш вакыты бер эш көненнән артып китә алмый.

4.6.5. Рейд тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язма аңлатмалар алу;
- г) документларны таләп итү;
- д) экспертиза.

4.6.6. Производство объектларына ия булган, файдаланучы яки идарә итүче контролльек итүче затлар рейд тикшерүе барышында инспекторларның рейд тикшерүен үткәрү турында каарда күрсәтелгән житештерү объектларына, шулай ук барлык биналарга (торак урыннардан тыш) каршылыксыз керүен тәэммин итәргә тиеш.

4.6.7. Рейд тикшерүе нәтиҗәсендә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган очракта, инспектор рейд тикшерүен үткәрү урынында мәжбүри таләпләрне бозган һәр контролльек итүче затка карата контроль чарасын төзи.

4.6.8. Рейд тикшерүе прокуратура органнары белән килешү нигезендә генә үткәрелә ала, моннан тыш, аны 57 статьяның 1 өлешендәге 3-5 пунктлары һәм Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә уздыру очракларыннан тыш № 248-ФЗ.

4.6.9. Өлеге Нигезләмәнен 4.6.2, 4.6.5 пунктларында каралган контроль гамәлләре

әлеге Нигезләмәнең 4.4.5, 4.4.6, 4.4.7, 4.5.8 - 4.5.10 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.7. Мәжбүри таләпләрне үтәү (куркынычсызлык мониторингы)

4.7.1. Контроль орган мәжбүри таләпләрнең үтәлешен (куркынычсызлык мониторингы) күзәткәндә контроль органының булган контроль объектлары турында мәгълүматларны, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләрне жыя, анализлый, контрольдә тотучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында бирелә, шулай ук дәүләт мәгълүмат системаларындағы мәгълүматлар, «Интернет» чөлтәреннән мәгълүматлар, башка һәркем өчен мөмкин булган башка белешмәләр бирелә, шулай ук фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнең автомат режимында эшләүче техник чарапарыннан файдаланучы мәгълүматлардан файдаланып алынган мәгълүматлар.

4.7.2. Мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлүен күзәтү барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) яки зыян китерү куркынычы барлыкка килу очраклары ачыкланса, әзерләнә торган мәжбүри таләпләрне бозулар турында, мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр контроль органы тарафыннан түбәндәге каарлар кабул ителергә мөмкин:

- 1) әлеге Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш контроль (кузәтчелек) чара уздыру турында каар;
- 2) кисәтүне игълан итү турында каар;

4.8. Күчмә тикшерү

4.8.1. Күчмә тикшерү контроль астында булган затларның мәжбүри таләпләрен үтәвен бәяләү максатларында үткәрелә.

4.8.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиалларының, аерым структур бүлекчәләрнең Вәкиллекләренең) урнашу (башкару) урыны, гражданың эшчәнлеген тормышка ашыру урыны, контроль объектның урнашу урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контроль зат белән үзара бәйләнеш рөхсәт ителми.

Күчмә тикшерү барышында житештерү объектларына һәркем керә алырлык (цикләнмәгән даирәдә булу өчен ачык) тикшерү үткәрелергә мөмкин.

4.8.3. Күчмә тикшерү контроль затка хәбәр итмичә үткәрелә.

Бер объектка (бер-берсенә якын урнашкан берничә объектка) күчмә тикшерү үткәрү срогы, контроль төре турында Федераль законда башкасы билгеләнмәсә, бер эш көненнән артып китә алмый.

4.8.4. Күчмә тикшерүне үткәрү нәтижәләре буенча Нигезләмәнең 4.9.1 пунктындағы 1 һәм 2 пунктчаларында каарлар кабул ителә алмый.

4.9. Контроль чарапар нәтижәләре буенча тикшерү органы тарафыннан күрелә

торган чарапар

- 4.9.1. Россия Федерациясе законнарында карапан вәкаләтләр чикләрендә контролльек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозуларны тикшеру чарасын үткәргендә ачыкланган очракта контроль органы бурычлы:
- 1) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргэ зыян китерүне (зыян китерүне) булдырмау яки аны китерүне туктату буенча Россия Федерациясе законнарында карапан чарапарны кичекмәстән судка биналарны, корылмаларны, корылмаларны, жиһазларны, транспорт чарапарын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (куллануны) тыю турында һәм гражданнарга, оешмаларга мәгълүматның булу-булмавы турында теләсә нинди мәгълүмат бирү хакында таләп белән мөрәҗәгать итүгэ кадәр кабул итәргә закон белән сакланган кыйммәтләргэ зыян (зыян) куркынычлары һәм аны булдырмау ысууллары, контроль чараны үткәргендә гражданның, контроль объектына ия булган һәм (яки) файдаланучы оешманың эшчәнлеге, аларның биналарын, корылмаларын, бүлмәләрен, жиһазларын, транспорт чарапарын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләү (куллану), алар тарафыннан житештерелә һәм гамәлгә ашырыла торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр турыдан-туры закон белән саклана торган зыян китерүгэ (зыян китерүгэ) куркыныч тудыра дип билгеләнә кыйммәтләргэ яки андый зыян (зыян) сәбәп;
  - 2) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерүне тикшереп торуны гамәлгә ашыру, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон белән саклана торган кыйммәтләргэ зыян китермәскә;
  - 3) тикшерү чарасы барышында тиешле бозуларны ачыklаганда, административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә гаепле затларны җаваплылыкка тарту буенча чарапар күрергә.
  - 4) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргэ зыян китерү (зыян китерү) профилактикасына юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендация бирү мәсьәләсен карап тикшерергә.
- 4.9.2. Контрольдә тотыла торган зат тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 4.9.1 пункттындагы 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карапны үтәү срокы чыкканнан соң йә әлеге карап тапшырган документларны һәм белешмәләрне күрсәтелгән срокы чыкканчы контролльек итүче зат тарафыннан тапшырылганда, йә мәжбүри таләпләрнең (иминлек мониторингы) үтәлешен күзәтү кысаларында мәгълүмат алган очракта, контроль органы тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар нигезендә карапның үтәлешен бәяли мәгълүматлар, алынган мәгълүматлар.
- 4.9.3. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм белешмәләр контролльдә тотыла торган зат тарафыннан алар нигезендә яисә мәжбүри таләпләрнең үтәлешен (куркынычсызлык мониторингы) күзәтү кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә тапшырылмаса, карапның үтәлеше турында нәтижә ясап булмый, контроль органы күрсәтелгән карапның үтәлешен инспекция визитын, рейд тикшерүен яки документтар тикшерүне уздыру юлы белән бәяли.
- Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән карапның үтәлешенә бәя бирелсә, күчмә тикшерү үткәру рөхсәт ителә.
- 4.9.4. Әлеге Нигезләмәнең 4.9.2 пунктында карапан контроль чараны үткәру

нәтижәләре буенча контроль орган каарның тиешенчә үтәлмәгәнлеге яки тиешенчә үтәмәве ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнең 4.9.1 пункттындагы 1 пунктчасында карапланын күрсәтеп, кабат контрольгә алыша торган затка бирә.

5. Контроль орган каарларына шикаять бирү

5.1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә белән, Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаятыләр бирүнен судка кадәр тәртибе кулланылмый.

5.2. Контроль (кузәтчелек) органының каарлары, аның вазыйфаи затларының гамәлләре (гамәл кылмавы) суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

Күшымта 1

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы
Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү
өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәгә

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне тормышка ашируга вәкаләтле Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге Башкарма комитетының вазыйфай затлары исемлеге

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе.

2. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе урынбасары.

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлегендә территорияләрне төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәгә 2 нче күшымта

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын риск категорияләренә керту критерийлары

п/п	Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль объектлары	Риск категориясе
1	Юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр соңғы өч ел эчендә юридик зат яисә шәхси эшкуар эшчәнлеген юридик затка, аның вазифаи затларына яки шәхси эшкуарга административ жәза бирү турында Карап кабул ителгән көнне Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре таләпләрен бозуга бәйле рәвештә Административ хокук бозу кылган өчен риск категориясенә керту турында Карап кабул ителгән көнне үз көченә кергән юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге Советының 2013 елның 07 августындагы 85 номерлы каары белән расланган (алга таба – төзекләндерү кагыйдәләре).	Значительный риск
2	Юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр соңғы өч ел эчендә юридик зат яисә индивидуаль эшкуар эшчәнлеген төзекләндерү кагыйдәләрен үтәмәү факты буенча бирелгән Карапда билгеләнгән вакыт эчендә үтәлмәгән риск категориясенә керту турында Карап кабул ителгән датага булган очракта	Средний риск
3	Юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр соңғы биш ел эчендә юридик зат яисә шәхси эшмәкәр эшчәнлеген төзекләндерү кагыйдәләрен үтәмәгән өчен планлы яки планнан тыш тикшерү уздыру нәтижәләре буенча бирелгән курсәтмәнен риск категориясенә керту	Умеренный риск

	турында Каар кабул итеген датасына булган очракта .	
4	Юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр hәм физик затлар, әлеге критерийларның 1, 2 hәм 3 пунктларында күрсәтелгән шартлар булмаганда, төзекләндерү өлкәсендә юридик затлар hәм шәхси эшмәкәрләр эшчәнлеген риск категориясенә кертүнең әлеге критерийлары булмаганда	Низкий риск

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозуларнын Риск күрсәткечләре исемлеге

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозуларнын Риск күрсәткечләре исемлеге

1. Якын-тирә территориядә яки башка гомуми файдаланудагы территорияләрдә чүп-чар, житештерү һәм куллану калдыклары булу, шулай ук аларга төзелеш һәм башка инерт материалларын складлау.
2. Склад яки кар ташлау, бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда калдыклар.
3. Якын-тирә территориядә карантин, агулы һәм чүп үләннәре, агач һәм куак кисү калдыклары булу.
4. Якын-тирә территорияне карап тотмау, якын-тирә территорияне чүпләү, жир кишәрлегендә һәм/яки якын-тирә территориядә норматив 15 сантиметрдан артык үлән үсү.
5. Биналарның, корылмаларның фасадларында, биналарның, корылмаларның башка диварларында, корылмаларда, шулай ук төзекләндерүненең башка элементларында һәм жәмәгать урыннарында үз белдекләре белән язылган яки рәсемнәр булу.
6. Гражданнарның ирекле һәм куркынычсыз үтүнә, якын-тирә территорияләрдә кар складына каршы тору.
7. Биналар, корылмалар түбәләрендә боз сөңгеләре булу.
- 8.Халыкның аз хәрәкәтле төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, халыкка социаль хезмәт күрсәту объектларына ирекле файдалануына комачаулык торган коймалар булу.
9. Инженерлык корылмаларын куллану өчен кирәkle мәгълүмат булган маҳсус билгеләрне, язмаларны юк итү яки бозу.
10. Жир эшләрен башкарга рөхсәтсез яисә мондый рөхсәт срокын арттырып башкару.

11. Казу эшләре урынында типлаштырылган коймаларның булмавы.
12. Биналарга һәм аларның подъездларына ирекле керү өчен, шулай ук ишегалларына ирекле керү өчен, жәяулеләрнең куркынычсызлығын тәэммин итү, инвалидларны һәм башка хәрәкәтсез халық төркемнәрен дә кертеп, жир эшләрен башкарганда каршылыklар тудыру.
13. Транспорт чараларын газонга яисә башка яшелләндөрелгән яки рекреацион территориягә урнаштыру, анда транспорт чараларын урнаштыру төзекләндерү кагыйдәләре белән чикләнә.
14. Чыгару (җимерү), утырту, күчерү, агачларны һәм куакларны кисү яки агачларны һәм куакларны күчерергә рөхсәт итмичә кую.
15. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә авыл хужалығы һәм башка төр хайваннарны һәм кошларны көтү.

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территорииясендә контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өчен индикатив күрсәткечләр

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Олы Шурнэк авыл жирлеге территорииясендә контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өчен индикатив күрсәткечләр

1. Төп метрика һәм аларның максатчан кыйммәтләре:

Мәжбүри таләпләрне бозу очракларыннан бетерелгән хокук бозулар өлеше-70%.

Чираттагы календарь елына планлы тикшерү чараларын үткәрү планының үтәлеше-100%.

Контроль чаралар үткәргендә тикшерү органы һәм (яки) аның вазыйфай затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) нигезләнгән шикаятьләр өлеше - 0%.

Тикшерү чараларының юкка чыгарылган нәтиҗәләре өлеше - 0%.

Нәтиҗәдә бозулар ачыкланган, ләкин административ йогынты ясауның тиешле чаралары курелмәгән контроль чараларының өлеше - 5%.

Контроль орган материаллары буенча административ жәза бирү турында чыгарылган суд каарларының өлеше - 95%.

2. Күрсәткеч күрсәткечләре:

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Олы Шурнэк авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда түбәндәге индикатив күрсәткечләр билгеләнә:

- хисап чорында үткәрелгән планнан тыш контроль (кузәтчелек) чаралары саны;
- контроль объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау яисә хисап чорында шундый параметрлардан тайпылу нигезендә үткәрелгән планнан тыш контроль (кузәтчелек) чаралары саны;
- контроль (кузәтчелек) чараларының гомуми саны хисап чорында үткәрелгән үзара бәйләнеш;
- үзара бәйләнешле контроль (кузәтчелек) чаралар саны хисап чорында үткәрелгән КНМНЫң һәр төре буенча;
- үткәрелгән контроль (кузәтчелек) чаралар саны дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып, хисап чорында;
- үткәрелгән мәжбүри профилактик визитлар саны хисап чоры өчен;
- хисап чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр саны;
- хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган контроль (кузәтчелек) чаралары саны;

- хисап чорында административ хокук бозулар турында эшлэр күзгатылган контроль (күзэтчелек) чарапарының саны;
- хисап чорында контроль (күзэтчелек) чарапары нәтижәләре буенча салынган административ штрафлар суммасы;
- контроль (күзэтчелек) чарапарын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны, хисап чорында;
- хисап чорында прокуратура органнары килештерүдән баш тарткан контроль (күзэтчелек) чарапарын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны;
- хисап чоры ахырына исәпләнгән контроль объектларының гомуми саны;
- хисап чоры ахырына риск категорияләренә кертелгән исәпкә алынган контроль объектлары саны;
- хисап чоры ахырына контролъгә алынучы затлар саны;
- хисап чорында контроль (күзэтчелек) чарапары үткәрелгән контролъгә алынучы затлар саны;
- хисап чорында контролълек итүче затлар тарафыннан суд тәртибендә жибәрелгән контроль (күзэтчелек) органнарының вазыйфаи затларының каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дәгъва белдерү турында дәгъва гаризалары саны;
- контролълек итүче затлар тарафыннан суд тәртибендә жибәрелгән контроль (күзэтчелек) органнарының вазыйфаи затларының каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять белдерү турында дәгъва гаризалары саны; дәүләт контролен (күзэтчелеген) оештыру һәм тормышка ашыру таләпләрен тупас бозып үткәрелгән һәм нәтижәләре гамәлдә түгел дип табылган контроль (күзэтчелек) чарапары саны.